

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาการผลิตข้าวและความต้องการส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอกบินทร์บุรี และเข้ารับการอบรมโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิตปี 2555 และเป็นผู้ที่มีพื้นที่ทำนาในตำบลเมืองเก่าอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 90 ราย ศึกษาจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question) โดยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่าอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำนา จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนการจ้างแรงงานเป็นต้น

ตอนที่ 2 สถานการณ์การปลูกข้าวของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี คำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question)

ตอนที่ 3 ความต้องการความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี คำถามเป็นแบบปลายปิดปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question)

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปลูกข้าว ของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี คำถามเป็นแบบปลายปิดปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question)

2.2 การสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิด

2.2.2 กำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อคำถาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการศึกษา

2.2.3 นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบและให้ความคิดเห็น

2.3 การทดสอบเครื่องมือ

โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทั้งฉบับมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ชัดเจน และถูกต้อง แล้วจึงนำไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ทำนาในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีในกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สมบูรณ์และมีความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาใน ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ในเดือน กุมภาพันธ์ 2556 ถึง เดือนมีนาคม 2556 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การวางแผนการสัมภาษณ์ การจัดทำแผนการออกเก็บรวบรวมข้อมูลเกษตรกรผู้ทำนา กลุ่มตัวอย่างตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

3.2 การประสานงาน โดยประสานงานกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในระดับ ตำบล เพื่อนัดหมายเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งสถานที่นัดหมายเป็นสถานที่ที่เกษตรกรเดินทางสะดวก เพื่อให้ผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์ตามแผน

3.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์เกษตรกร ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ รายชื่อเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ดินสอ ปากกา เครื่องคิดเลขและกล้องถ่ายรูป

3.4 การสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการวิจัย ชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์และอ่านคำถามให้เกษตรกรตอบ และผู้สัมภาษณ์บันทึกคำตอบหรือทำเครื่องหมายตามที่เกษตรกรตอบ

3.5 การตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนาตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 สถานการณ์การปลูกข้าวของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ความต้องการความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้ค่าความถี่และร้อยละ ใช้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์ โดยกำหนดเกณฑ์ระดับความต้องการดังนี้

1.00 – 1.80 น้อยที่สุด

1.81 – 2.60 น้อย

2.61 – 3.40 ปานกลาง

3.41 – 4.20 มาก

4.21 – 5.00 มากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปลูกข้าวของเกษตรกรผู้ทำนา ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี